

עפ"א 21822/07/18 - וסאם שדאפנה, נגד עירית טבריה

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"א 21822-07-18 שדאפנה נ' עירית טבריה
תיק חיצוני:

בפני כבוד השופטת תמר נסים שי
מערערים וסאם שדאפנה,
נגד
משיבים עירית טבריה

ערעור על החלטתו של בית משפט השלום בטבריה (כב' השופט י. נבון) מיום 23/05/2018 בתיק המ"ש
20355-05-18

פסק דין

1. בפניי ערעור על החלטת בית המשפט לעניינים מקומיים בטבריה (כב' השופט י. נבון) שניתנה ביום 23.5.18 בתיק המ"ש 20355-05-18, במסגרתה דחה בית המשפט קמא את בקשת המערער להאריך לו את המועד להישפט על דו"ח חניה ולהורות על עיכוב הליכי גבייתו.

תמצית עובדתית דרושה -

2. המערער הגיש ביום 9.5.2018 בקשה להארכת מועד להישפט על דו"ח חניה מס' 65614810 (ולהלן: "הדו"ח") ולעכב את הליכי גבייתו. במסגרת הבקשה טען, כי ביום 1.5.18 נודע לו שהמשיבה הטילה עיקול על חשבון הבנק שלו, בגין חוב בסך 3,200 ₪. לאחר שפנה לחברת הגביה, התברר למערער כי מדובר בחוב שנוצר בגין אי תשלום קנס שהוטל עליו, בשל עבירת חניה שבוצעה ביום 2.8.04.

המערער טען כי לא ביצע את העבירה, ושמעולם לא קיבל הודעה על ביצועה טרם התיישנותה. עוד טען, כי אילו היה מקבל הודעה אודות הקנס בסמוך למועד ביצוע העבירה, הוא היה מבקש להסב את הדו"ח על שמו של מי שנהג ברכב במועד ביצוע העבירה.

המערער טען עוד כי הבקשה איננה מוגשת באיחור, בהינתן העובדה שהדו"ח מעולם לא נמסר לו, וכי ככל שחל איחור כלשהו בהגשתה, אזי לבית המשפט הסמכות להאריך את המועד להגשתה כפי שנקבע בפסיקה (ע"פ 6560/08 גז נ' מדינת ישראל (14.12.09)). לבקשה צרף תצהיר מטעם המערער.

3. בתגובתה טענה המשיבה כי כנגד המערער קיימת הרשעה חלוטה, בהתאם לסעי' 229 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982. עסקינן בקנס שהושת בגין עבירה של העמדת רכב וחנייתו בניגוד לחוק העזר של המשיבה. בהתאם לראיות שיש בידי המשיבה ולתצהירה של הגב' עדנה שמחה (פקידה ראשית במחלקת החניה במשיבה), קמה חזקת המסירה הקבועה בתקנה 44א לתקנות סדר הדין הפלילי, תשל"ד-1974 ביחס להודעת תשלום הקנס שנשלחה למערער. מאישור משלוח הדואר עולה כי ההודעה נשלחה למערער בפועל, בתוך המועד הקבוע בדין.

עוד מוסיפה המשיבה כי בהתאם להוראות סעי' 229(א) לחוק סדר הדין הפלילי, ניתן היה לבקש ביטולו של הקנס בתוך 30 יום מיום קבלת ההודעה, או להגיש בקשה להישפט או להסב את הקנס וזאת בתוך 90 יום מיום קבלת הדו"ח המקורי, ומועדים אלה חלפו זה מכבר. משכך, בהתאם להוראות סעי' 229(ח) לחוק סדר הדין הפלילי, הודעת תשלום הקנס הפכה לגזר דין חלוט.

עוד צוין, כי הבקשה שהוגשה סתמית וחסרה נימוק לשיהוי הניכר בהגשתה או פירוט של טענות הגנה כלשהן שיש בפי המערער, אשר אינו מכחיש כי הרכב היה בבעלותו. בנסיבות העניין חל הכלל שבדו"חות ברירת המשפט, הבקשה להישפט היא החריג.

לצד האמור, ואף שבית המשפט איננו מוסמך לדון בטענות בעניין הגביה, המשיבה טענה כי במהלך השנים נשלחו לכתובתו המעודכנת של המערער במשרד הפנים כ-25 דרישות והתראות לתשלום, ונעשו למעלה מ-30 ניסיונות לגביית החוב באמצעות עיקולים.

4. בהחלטה קצרה בפתקית קבע בית המשפט קמא כי לאחר שהוכחה מסירה כדין, ועל יסוד המפורט בתצהיר שצורף ובהיעדר נימוק לשיהוי בהגשת הבקשה, נדחת הבקשה.

על החלטה זו משיג המערער לפניי.

טענות המערער -

5. לטענת המערער, שגה בית המשפט קמא שעה שהחליט בבקשה ללא שקיים דיון במעמד הצדדים לצורך בירור הטענות העובדתיות השנויות במחלוקת, כפי שנקבע בפסיקה (רע"פ 9142/01 **איטליא נ' מדינת ישראל**, פ"ד נז(6) 793, עפ"ת (נצ') 42302-02-13 **בסמה שחברי נ' מדינת ישראל** (12.6.13)).

6. עוד שגה בית המשפט, בכך שהתעלם מהטענה שהמועד להישפט מתחיל מעת מסירת ההודעה הראשונית על ביצוע העבירה. בהמשך אף שגה בכך שהסתפק באישור המשלוח שצורף ע"י המשיבה, מבלי שיש בצדו אישור בדבר תוצאת ההמצאה (שהמשלוח לא נדרש) לצורך ביסוס "חזקת המסירה" הקבועה בתקנה 44א' לתקנות סדר הדין הפלילי. בית המשפט קמא אף לא אפשר למערער לטעון לעניין קבילותו או משקלו של המסמך שצורף לתגובת המשיבה, ולהוכיח כי איננו בבחינת "רשומה מוסדית". בהקשר זה, האחרון, מפנה המערער למחלוקת פוסקים לעניין קבילותם של פלטי מחשב המופקים ע"י דואר ישראל והגדרתם כרשומה

מוסדית. כך, יש הסוברים כי אין די בהצגת פלט מחשב המעיד על מסירת דברי הדואר למשלוח, ויש צורך בצירוף אישור המעיד על משלוח בפועל או על תוצאת המשלוח. הצורך בהצגת אסמכתא המעידה על תוצאת המשלוח נעוץ בכך שלעתים דבר הדואר חוזר מסיבות שונות, כגון העתקת מקום מגורים או מען בלתי מדויק, או שהוא לא מגיע ליעדו מסיבות שונות. מכאן, שאישור המשלוח, כשלעצמו, איננו מעיד על מסירה בפועל ואיננו יכול לבסס את חזקת המסירה.

7. שגגה נוספת נפלה בהחלטתו של בית המשפט קמא, בכך שהתעלם מהמחדל והשיהוי הניכר מצד המשיבה בנקיטת ההליכים לגביית החוב, כשאין מחלוקת כי נקיטת ההליכים החלה רק בשנת 2009. אילו המשיבה הייתה פועלת לגביית החוב בסמוך למועד היווצרו, ניתן היה לברר את העובדות לאשורן בסמוך למועד ביצוע העבירה.

8. בית המשפט קמא אף שגה בכך שלא עיכב את הליכי הגביה.

טענות המשיבה -

9. המשיבה גורסת כי אישור המשלוח שצורף לתגובתה בתיק בית המשפט קמא כולל את הפירוט הנדרש לעניין תכולת המשלוח. כך, המספר המופיע באישור (9 הספרות הראשונות) כולל את מספר הדו"ח, ומכאן שאין ספק שדבר הדואר שנשלח למערער הינו הדו"ח. ממילא, הנטל המוטל על המשיבה מכוח תקנה 44א' איננו כבד - די במשלוח הודעה בדואר רשום, וזאת בשים לב לקולת העבירה נושא הדיון. דבר הדואר נשלח לכתובת המערער המעודכנת במשרד הפנים, ואישור המשלוח כולל את פרטיו האישיים וכתובתו של המערער, וכן את מועד המשלוח. אישור המשלוח בצירוף התצהיר מבססים את חזקת המסירה בהתאם לתקנה 44א'.

10. טענתו של המערער כי איננו זוכר שביצע עבירה לפני למעלה מ-15 שנים הינה טענה סתמית שאינה יכולה להתקבל, וממילא המערער איננו טוען כי הרכב לא היה בבעלותו במועד ביצוע העבירה.

11. לשיטת המשיבה, בית המשפט קמא לא היה מחויב לקיים דיון בבקשה, שכן החומר הדרוש הונח לפניו, ובקשות מסוג זה מוגשות בבית המשפט חדשות לבקרים וניתנות בהן החלטות לאחר קבלת תגובה וללא קיום דיון.

דיון והכרעה -

12. לאחר שעיינתי בהודעת הערעור על נספחיה ובתיק בית המשפט קמא, ולאחר ששמעתי

דברי הצדדים בדיון, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הערעור להידחות. להלן נימוקיי.

13. עניין לנו בעבירה הנושאת בצדה עונש של קנס, אשר לנאשם עומדת הזכות לבקש לבטלו או להישפט על העבירה בתוך תקופה מוגדרת (סע' 229(א) לחוק סדר הדין הפלילי). ככל שלא נמסרה הודעה על הקנס בתוך שנה ממועד ביצוע העבירה, הרי שזו מתיישנת (סע' 9 ו-225א' לחוק סדר הדין הפלילי). לכך למעשה מכון המערער.

14. לעניין המסירה קובעת תקנה 44א' לתקנות סדר הדין הפלילי חזקה משפטית לפיה - **"רואים את ההודעה על ביצוע העבירה, ההודעה לתשלום קנס או ההזמנה למשפט לענין עבירת קנס כאילו הומצאה כדין גם בלא חתימה על אישור המסירה, אם חלפו חמישה עשר ימים מיום שנשלחה בדואר רשום, זולת אם הוכיח הנמען שלא קיבל את ההודעה או את ההזמנה מסיבות שאינן תלויות בו ולא עקב הימנעותו מלקבלן"**.

15. למעשה, בהתאם לתקנה 44א, חזקת המסירה מתקיימת אם הוצג אישור המשלוח בדואר רשום. ככל שחוצה המשיבה משוכה זו הרי שקמה החזקה, ועל הנמען להוכיח שלא קיבל את ההודעה מסיבות שאינן תלויות בו ולא עקב הימנעותו מלקבלה. המחלוקת בין הצדדים נוגעת, בעיקרה, בשאלת דיות המסירה שבוצעה, אם בכלל, למערער.

16. בתצהיר שהגישה לבית המשפט קמא הבהירה המשיבה כי הודעת הקנס נרשמה ביום 2.8.2004 בגין עבירה שבוצעה ברכב מ.ר. 9039035. מאחר והודעת תשלום הקנס שהוצמדה לרכב לא זכתה להתייחסות כלשהי, בדקה המשיבה את פרטי בעלי הרכב. לאחר שהוברר כי המערער הינו הבעלים שלחה אליו הודעת תשלום הקנס בדואר רשום על פי כתובתו כפי שעודכנה במשרד הרישוי (שהינה אף כתובתו במשרד הפנים). לתצהירה צירפה המשיבה אישור על משלוח הדואר הרשום של הודעת תשלום הקנס, הנושאת את אישור דואר ישראל על משלוח בפועל של דבר הדואר הרשום מיום 6.12.2004. ב"כ המשיבה הבהיר בדיון שנערך בפניי והפנה למספר הדו"ח, המופיע על גבי אישור הדואר כך שניתן להיווכח כי מה שנשלח הינו אכן הדו"ח בו עסקינן. אישור הדואר הינו בבחינת ראיה עצמאית ונפרדת (ראו עפ"א (מרכז) 33907-10-10 **בנימין רובין נ' עיריית נתניה** (11.4.11)). מכאן, ובשים לב גם לחזקת התקינות העומדת לרשות, לא נפלה שגגה בקביעה כי הוכחה המסירה כנדרש (ראה עפ"א (מח' חיפה) 19412-06-14 **עאמר ג'בארין נ' עיריית חדרה** (16.7.14)). במיוחד אמורים הדברים בנסיבות בהן חלפו שנים כה רבות מאז משלוח הדו"ח (15 שנה), כך שאין לזקוף לחובת המשיבה שלא שמרה מסמכים נוספים הנוגעים למסירה (ראה בדומה מאוד - בע"ח (מח' נצרת) 30829-06-16 **ח'לאילה נ' עיריית טבריה** (25.10.16)).

17. לפי שהוכחה החזקה, על המערער המבקש לסתור אותה, היה להוכיח, ולכל הפחות, לטעון בתצהירו, כי נתונים אלה אינם מספיקים על מנת שדברי דואר הממוענים אליו יגיעו ליעדם. למשל, להראות כי קיימים מספר נמענים בעלי שם זהה במקום מגוריו, או להראות כי דברי דואר שנשלחים אליו

ממוענים בצורה שונה מזו בה השתמשה המשיבה. המערער לא עשה דבר מאלה. תצהירו של המערער לקוני וסתמי. אין הוא חולק על היותו הבעלים של הרכב אשר הוחנה בניגוד לחוק העזר, וטענתו היחידה הינה "לא קיבלתי". אין די בטענה זו. לפי שלא עשה מאום מהאמור לעיל, ניתן להניח כי לא נפלה טעות בכתובת, וניתן להסתפק בהוכחת המשלוח בדואר רשום.

18. בניגוד לנטען על ידי המערער, אין כל חובה לקיים דיון בבקשה. השאלה האם בית המשפט חייב לקיים דיון בבקשה לביטול פסק דין שניתן בהיעדר, בהליך פלילי, נדונה ע"י בית המשפט העליון ברע"פ 9142/01 **איטליא נ' מדינת ישראל**, פ"ד נז(6) 793 (להלן: "**עניין איטליא**"), שם סיכם בית המשפט את ההלכה במילים אלה -

"הכלל הוא שעל המבקש להעלות בכתב, במסגרת בקשתו לביטול פסק-דין, את מכלול טענותיו, כולל אסמכתאות להן ותצהיר מטעמו התומך בבקשתו ככל שהדבר נדרש. לאחר שיעיין בית-המשפט בבקשה הוא מוסמך לדחותה על סמך הדברים האמורים בה בלבד. עם זאת בית-המשפט מוסמך על-פי שיקול-דעתו, גם לבקש את תגובת המדינה או במקרים חריגים, כשהנסיבות מצדיקות זאת, לזמן את הצדדים לפניו. לא ניתן להציג רשימה סגורה של המקרים החריגים שבהם ראוי כי בית-המשפט יזמן את הצדדים לפניו עובר להחלטתו בבקשה לביטול פסק-דין. ככלל, טיעון בעל-פה אינו נדרש נוכח חובת המבקש-הנאשם לפרט את מלוא טענותיו בבקשתו. טענות המבקש ותגובת המדינה להן, אם נדרשה, תהיינה מונחות בפני בית-המשפט, והוא יוכל להחליט בבקשה על-פיהן. בירור נוסף בנוכחות בעלי-הדין יכול להיות נחוץ כשיש ביניהם מחלוקות ביחס לעובדות אשר יש להן חשיבות להכרעה בבקשה. דוגמה לחריג כזה הוא מקרה שבו יסבור בית-המשפט שיש ליתן למדינה הזדמנות לחקור את המבקש על תצהירו, שהוגש על-ידיו בנספח לבקשתו, אם רצונה בכך. אולם בית-המשפט לא ישעה לבקשה להיות נוכח בדיון מקום שבו המבקש לא טרח לפרט במסגרת בקשתו ובמסגרת התצהיר התומך בה את הפרטים המלאים הדרושים על-מנת להכריע בטענות ולהחליט בבקשה. הוא גם לא יאפשר למבקש להופיע לדיון רק על-מנת לאפשר לו להשלים בעל-פה את הדברים שלא טרח לפרט בכתב".

ראה גם למשל, ע"פ 9540/08 **עופר מוסברג נ' מדינת ישראל** (8.1.09).

19. בעניין שלפנינו, בית המשפט קמא ביקש את תגובת המשיבה, ולאחר קבלתה הסתפק בכך ובצדק. כאמור לעיל, תצהיר המערער לקוני ואינו מפרט מאום על מנת לסתור את חזקת המסירה. משום כך, אף אין כל טעם בהשבתו לבית המשפט קמא לצורך חקירתו על תצהירו, כפי שנעשה בעניין אחר אליו מפנה המערער (עפ"ת (נצ') 42302-02-13 **בסמה שחברי נ' מדינת ישראל** (12.6.13)).

20. נוכח כל האמור, ומשלא ניתן כל הסבר לשיהוי הניכר שבהגשת הבקשה, אף לא היה מקום להיעתר לבקשה הארכה ואף בכך לא נפלה כל שגגה.

אשר על כן, ומכל הטעמים שלעיל, הערעור נדחה.

ניתן היום, כ"א סיוון תשע"ט, 24 יוני 2019, בהעדר הצדדים.